

δι' ἰδίον λογαριασμόν· θέλει ἀπχωρεῖσαι τοῖς ἰδιώ-
ταις τὴν ἐξόρυξιν τῶν ἰδίων ἀνθρακίων, ὅπως
πράττει σήμερον ἀδίκως πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας τῆς
σμίριδος, ἢ θέλει ἐπιτρέψει αὐτοῖς νὰ καλλιεργή-
σωσι τὸν ἀξιολογιώτατον τοῦτον κλάδον τῆς ἐγγω-
ρίου βιομηχανίας;

Ταῦτα πάντα ἀνάγκη νὰ ὁρισθῶσι μετὰ πολλῆς
εὐκρινείας καὶ δικαιοσύνης· ἀνάγκη νὰ προληφθῇ
διὰ νομοθεσίας σκοροῦς πᾶν ἐνδεχόμενον ἐμπόδιον,
ἱκανὸν νὰ ἀνακόψῃ τὴν πρόοδον τῆς ἀξιολογιωτάτης
ταύτης βιομηχανίας, καὶ νὰ διαταράξῃ τὴν ἐκμε-
τάλλευσιν, ὡς συνέβη καὶ ἐπὶ τῆς σμίριδος. Ἄς
ἐνθυμηθῇ καλῶς ἡ ἐξουσία, ὅτι ἄνευ τοιούτων δια-
τάξεων, ἀδύνατον νὰ ἴδωμεν συρρέοντα κεφάλαια
χρηματικά, ἔστω καὶ Ἑλληνικά.

Δεύτερον δὲ ἀνάγκη νὰ διευθετηθῶσι τὰ τῆς με-
θόδου τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Γνωστὸν ὅτι ἡ ἐξόρυ-
ξις τῶν γαιανθρακωρυχείων ἀπαιτεῖ γνώσεις πολ-
λὰς καὶ μακρὰν πείραν. Πολλάκις ἐν Ἀγγλίᾳ ἐδα-
πανήθησαν ἐπὶ ματαίῳ ὑπέρογκά ποσά εἰς ἀνα-
ζήτησιν στρώματος ἀνθράκων, ἡ δὲ ἀποτυχία ἀ-
πεδόθη πάντοτε εἰς τὴν ἀπειρίαν τοῦ διευθύνον-
τος τὰς ἐργασίας. Ἀνάγκη νὰ γίνωσι μὲν ἔργα
μόνη ἢ ἀνόρυξις ἐνὸς φρέατος βελτιώτατου συνήθως
(φρέατα δὲ καλοῦνται αἱ ὅπαι ἐξ ὧν ἐκχέπον-
ται οἱ γαιάνθρακες), δι' ὃ ἀπαιτεῖται οὐ μικρὰ
δαπάνη, εἶναι ἔργον σπουδαιότατον. Χρειάζονται
δὲ καὶ μηχαναὶ εἰς ἐξάντλησιν τοῦ ὕδατος καὶ ἀ-
ναβιβασιν τῶν καλάθων, τρόποι προσφυλακτικοὶ τῶν
ἐργατῶν κατὰ τοῦ κατακλυσμοῦ, τῶν ἀποσπαιμέ-
νων λίθων, τῶν δηλητηρίων ἀερίων, καὶ τῶσων ἄλ-
λων συμβυμάτων ἐξ ὧν ἀπειλοῦνται ἀδικησέως, κλ.

Ἐπεταὶ λοιπὸν ὅτι ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν παρὰ
τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας ἢ τοῦ Βελγίου δόκι-
μὸν τινα διευθυντήν, καὶ ἐπιτηδεύουσιν ἐργαστασί-
χας καὶ ἐργάτας. Καὶ ἐπαισθητὴ μὲν ἔσται ἡ ἐκ
τούτου δαπάνη, ἀλλ' ἐπαισθητοτέρα ἢ μὲλλοντα
ὕλική ὠφέλεια, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ εὐτυχία, διότι θέλο-
μεν διδαχθῇ τὸν τρόπον τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Τόσῳ δὲ μᾶλλον ἐπιμένομεν εἰς τοῦτο, καθόσον
συνήθεις εἶναι παρ' ἡμῖν νὰ ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὴν
ἐκλογὴν τῶν προσώπων, καὶ νὰ ἀναθέτωμεν εἰς
τὸν τυχόντα ὑπηρεσίαν ἀπαιτούσαν γνώσεις εἰδι-
κάς. Ἀλλ' ἀνάγκη τέλος πάντων κυβερνησίς τις,
ὅλην τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, νὰ καταργήσῃ τὴν
ὀλεθρίαν ταύτην συνήθειαν.

Ἄλλο ἀντικείμενον σπουδαιότατον, εἰς ὃ ἀνάγκη
νὰ ἐπιστήσῃ ὅλην τὴν προσοχὴν τῆς ἡ ἐξουσίας, εἶ-
ναι τὸ τῆς μετακομιδῆς τῶν γαιανθράκων· ἔχον ὁ
τρόπος τῆς μετακομιδῆς δὲν εἶναι εὐκόλος, ἔχον, ὅ-
πως φθάσωσιν οἱ γαιάνθρακες εἰς τὴν θάλασσαν ἢ
τὸν τόπον τῆς καταναλώσεως, περιέρχονται ὁδοὺς
μακρὰς καὶ σκολιάς, ἡ δαπάνη θέλει εἶσθαι ἀσυγ-
κρίτως ἀνωτέρα καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως· ἀναπό-
φευκτὸν λοιπὸν νὰ γίνωσιν αἱ ὁδοὶ ἀμειψιμοὶ καὶ
ὅσον ἐνεσθι σύντομοι.

Αἱ δυσκολίαι καὶ αἱ θυσίαι αὗται δὲν πρέπει
γὰ ἐκποτήσῃ τὴν ἐξουσίαν· ὠπλισμένη μετὰ θε-

λήσεως καὶ ἐπιμονῆς θέλει ἐπὶ τέλους θριαμβεύσει,
καὶ πλουσιοπρόχως ἀνταμειβθῇ. Λέγοντες δὲ ὅτι
θέλει ἀνταμειβθῇ, ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν ἔχομεν πολὺ
κατὰ νοῦν τὸν δημόσιον θησαυρόν· διότι ἡ εὐπορία
τούτου μόνη δὲν σημαίνει ἐμπειροὺς κυβερνήτην,
ὡς τινες δοξάζουσι παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ κυρίως ἡ εὐ-
πορία τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι
κατ' ἀρχὰς τὸ ἐπιχείρημα δὲν θέλει προσδεῦσαι
ἀρκούντως ἕνεκα τῆς ἀπειρίας ἡμῶν, καὶ ὅτι μά-
λιστα θέλομεν ὑποπέσει καὶ εἰς σφάλματα, ὅποια
εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπορύγῃ λαὸς νεογνός, μόλις ἐξ-
ελθὼν τῆς κοιτίδος· ἀλλὰ τὰ πρῶτα σφάλματα
θέλουσι γρησμεύσει ἀντὶ λαμπρόδος εἰς τὰ διαβή-
ματα ἡμῶν, θέλομεν διπλασιάσει τὸν ζήλον, καὶ
ἐπὶ τέλους θέλει προκύβει ἀληθὲς βιομηχανικὴ
ἀναγέννησις.

Ἐπὶ τούτοις μόνοις τοῖς ὅροις πιστεύομεν ὅτι θέ-
λει λάβει ἡ Ἑλληνικὴ ἀτμοπλοῖα τὴν δέουσαν ἀ-
νάπτυξιν· κρίνοντας δὲ ἐκ τῆς γενικῆς προθυμίας
ἣν εἶδομεν ἐσχάτως ὑπὲρ τῆς καθιδρύσεως τῆς ἐται-
ρείας, ὑποθέτομεν ὅτι πάντες συμμερίζονται τὴν
πεποίθησιν ταύτην. Ἰδοὺ λοιπὸν ἐχαράχθη ἡ ὁδός·
ἄς σπεύσωμεν νὰ δείξωμεν ὅτι καὶ τὴν ἀνάγκην αἰ-
σθανόμεθα καὶ τὴν θέλησιν ἔχομεν νὰ ἐξομαλύνω-
μεν καὶ νὰ πλατύνωμεν αὐτήν. Ἐάν εἶναι ἀληθές
ὅτι πρέπει νὰ γίνωμεν ἐκ νέου ὅ,τι ἄλλοτε ἤμεθα,
καὶ νὰ ἀνακηρύττωμεν ὅ,τι ἀνέκεν εἰς ἡμᾶς, ἄς ἀ-
ποδείξωμεν διὰ γενναίων καὶ φρονίμων ἀγώνων
περὶ τὴν βελτίωσιν ἐκείνου ὃ ἐπὶ τοῦ παρόντος κε-
κτήμεθα, ὅτι οἱ πόθοι ἡμῶν εἰσὶ δίκαιοι. Εἰς τοῦτο
κεῖται τὸ μέλλον τῆς πατρίδος (*).

ΠΕΡΙ ΜΟΡΜΟΝΩΝ.

(* *Ide grav. lib. 165. secl. 494*).

--- 38938 ---

Τριάνοντα μόλις ἔτη παρήλθον ἀπὸ τῆς γεννή-
σεως τοῦ Μορμονισμοῦ, καὶ οὐδεμίαν ἡμέραν, οὐδὲν

(*) Ὁμοιοῦνται πρὸς τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀτμοπλοῖαν, δίκαιον εἶναι
νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὴν ἐκτὸς αὐτῆς εἰς Ἑλλήνας ἀνήκοντα.
Κατὰ τὴν ἐφημερίδα τῆς Λιβαρπούλης, ὃ ἐκεῖ ἐμπορικὸς οἶκος τῶν
Κυρίων Παπαγιάννη καὶ Μουκαμπίνη τρεῖς πάντα ἀτμοπλοῖαι ἐν
ἐργείᾳ, 6,600 τόνων δύναμιν ἔχοντα, καὶ κατασκευάζει Ἑταιρ.
καὶ οἱ κύριοι δὲ Σκυλίτσης, Λαπακίδης καὶ Σπάρτακος ἔχουσιν
ἐπίσης ἀτμοπλοῖαν περὶ τὰς 4,000 τόνους ἀριθμοῦντα. Ἐτέρᾳ τι
ἀγγελίᾳ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ πύλει Κ. Ι. Π. Σκυλίτση, ἣν ἔχομεν
ὑπ' ὄψιν, εἰδοποιεῖ ὅτι δέκα ἀτμοπλοῖαι ἀνήκοντα εἰς ἑταιρείαν ἣν
αὐτὸς διευθετοῖ, θέλουσιν ἀπερχεσθαι εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐ-
ρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Οἱ Ἕλληνες ὅσοις δοξάζονται ἡ Ἀγγλικὴ ἐκείνη ἐφημερίς πρὸς τοὺς
ἐν Ἀγγλίᾳ ὑποταγέντας ἐμπόρους, εἰσὶ τόσοῦτο ἐνθουσιώδεις, ὥστε
δὲν ἀπολείπεται τί νὰ προσθέσωμεν. Παραπέμπομεν δὲ τοὺς ἀνα-
γνώστες εἰς τὴν *Ελπίδα*, δημοσιεύσαντα μεταφραστὴν τοῦ ἔρ-
γου, καὶ πρὸς τὴν *Spect. de l'Orient*, φυλλάδ. 30.

περιοδικὸν σύγγραμμα τῆς Εὐρώπης ἡμέλανε νὰ γράψῃ καὶ ἅπαξ καὶ πολλάκις περὶ αὐτοῦ. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ σύγγραμμα ὁλόκληρον ἐξεδόθη ἐν Γαλλίᾳ οὕτινος ἀνέγνωμεν τὴν ἀνάλυσιν ἐκ ταύτης ἐμάθομεν τὴν ἀπίστευτον πρόοδον τῆς πολιτείας τῶν Μορμόνων. Πέντε ἢ ἑξ ἦσαν οἱ πρωτοὶ τῆς αἰρέσεως ὁπαδοί, καὶ σήμερον, ὡς ἡ χιὼν ἦτις κατακυλισμένη ἀπὸ βράχου εἰς βράχον γίνεται ὀγκώδης νιρὰς, οὕτω καὶ ὁ Μορμονισμὸς κατῆντησεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν πολυάριθμος.

Ἐν τῇ Καλλιφορνίᾳ ὅπου, ὡς εἶδομεν, ἐγκατεστάθησαν οἱ Μορμόνες, ἀναγείρουσι σήμερον ναὸν ὅστις θέλει ὑπερβῆ κατὰ μὲν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν πολυτέλειαν τὸν ἀρχαῖον αὐτῶν ναὸν τὸν ἐν Ναουρόο, εἰς ἃν εἶχον δαπανηθῇ τριάκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν! κατὰ δὲ τὸ μέγεθος καὶ αὐτὸν τὸν τοῦ Σολομῶντος.

προσηλυτισμὸν, ὥστε ὑπέρογκα χρηματικὰ κεφάλαια κατατίθενται ἐπὶ τούτῳ καὶ βέβαιον ὅτι ἐπέτυχον μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῇ Δανίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Εἶναι περίεργον νὰ μάθωμεν τὰ κυριώτερα ἄρθρα τῆς πίστεως αὐτῶν, ἅτινα περιέχονται ἐν τῇ καλουμένῃ Βίβλῳ τῶν Μορμόνων. Τοῦτο δὲ φαίνεται παράδοξον, πῶς ἐνῶ τὸ δόγμα αὐτῶν εἶναι τοσοῦτω γελοῖον, ὁ λαὸς εἶναι καὶ δραστήριος, καὶ φιλόπονος, καὶ φιλόσυγος, καὶ ἄκρος φίλος τῆς τάξεως. Ναὶ μὲν πολλοὶ δυσχυρίσθησαν ὅτι οἱ Μορμόνες στεροῦνται καὶ τῶν προτερημάτων τούτων, καὶ ὅτι ἡ Déseret εἶναι ληστῶν καταγωγίον· στηλιτεύοντες τὴν πολυγαμίαν αὐτῶν, εἶπον ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς πολιτείας ἔχει ποτὲ μὲν ἐννεήκοντα, ποτὲ δὲ ἐβδομήκοντα, καὶ ἄλλοτε δὲν ἐνθυμού-

Βάπτισις Μορμόνων.

Οἰκοδομοῦσι δὲ καὶ πανεπιστήμιον, δημοσιεύουσι μετὰ πόσας γυναικας. Οἱ ἀξιοπιστότεροι ὁμῶς βεβαιμερίδας καὶ βιβλία ὑποστηρίζοντα τὸ δόγμα αὐτῶν, ἔχουσι σχολεῖα καὶ ποιητὰς ψάλλοντας τὰ παθήματα τῶν μαρτύρων τοῦ Μορμονισμοῦ, καὶ διοικοῦνται ὑπὸ κυβερνήτῳ ἀναγνωρισθείσης ὑπὸ τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, καὶ ἐνεργούσης ἐμρρόνως. Πλὴν δὲ τῆς πόλεως Déseret, περὶ ἧς ὠμιλήσαμεν ἤδη, κατέβαλον τὰ θεμέλια καὶ ἐξ ἄλλων πόλεων, διατεθειμένων οὕτω πως, ὥστε νὰ διευκολύνωσι τὴν μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ κοινωνίαν τῆς πρωτευούσης, καὶ τὴν μετάβασιν τῶν ἱσραποστόλων εἰς τε τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν, ὅπου ἀπέρχονται ἵνα κηρύξωσι τὸ μορμονικὸν εὐαγγέλιον. Τοιοῦτος δὲ ὑπάρχει ὁ ζήλος αὐτῶν περὶ τὸν

βασιθεῖν ὅτι μετὰ μιᾶς μόνης συμβιοῖ, εἰ καὶ εἴπεν ἀπὸ τοῦ ἁρβωνος ταῦτα· «Θέλω ὁμολογήσει ἐμκυτὸν ἡττηθέντα εἰάν τις μοὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ Βίβλος ἀπαγορεύει τὸ νὰ νυμφευθῶμεν ὅσας γυναῖκας θέλωμεν». Ὅπωςδὴποτε, ἡ πολυγαμία εἶναι πρὸς αὐτοὺς συγκεχωρημένη· ἀλλ' ἵνα προσλάβῃ τις καὶ νέαν σύζυγον, πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἀδείας τοῦ προέδρου. Ἐκάστη δὲ νέα σύζυγος ἀπολαύει τῶν αὐτῶν δικαιομάτων τῆς πρώτης.

Σημειωτέον δὲ ὅτι δὲν συγκυκλοκοῦσιν ὅλοι ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ, ὡς ἐν Τουρκίᾳ τὰ χαρέμια· ἀλλ' ἕκαστὴ ἔχει ἴδιον οἶκον καὶ ἴδιαν οἰκονομίαν. Ἄγλος τις περιηγητὴς λέγει, ὅτι οἱ Μορμόνες ἀπα-

κρούσει μετ' ἀγανακτήσεως πᾶσαν ιδέαν κτηνώ-
δους ἀπολαύσεως, καὶ ὅτι προσλαμβάνοντες πολ-
λὰς γυναῖκας, σκοπὸν κύριον ἔχουσι νὰ πικρασκεί-
σῃ τῷ Κυρίῳ γενεὴν ἀγίαν, ἱκανὴν νὰ στηρίξῃ
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅθεν εἰσὶ σῶ-
φρονες καὶ ἐγκρατεῖς, καὶ κηρύττουσιν ὅτι ἐάν ποτε
συντάξωσιν αὐτοὶ τὸν πολιτικὸν αὐτῶν νόμον, θέ-
λουσιν ὁρίσει ἀσχηροτάτης ποινῆς, ἴσως δὲ καὶ ποινὴν
θανάτου, κατὰ τῆς μοιχείας. «Τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον
εἶδον παρὰ τοῖς Μορμόσι, προσθέτει ὁ αὐτὸς πε-
ριηγητής, εἶναι πάντα διάφορον ἐκείνου ὃ προσεδό-
κουν εἰρήνη, ἀρμονία καὶ εὐθυμία ἐπικρατοῦσιν

τῆς πόλεως, ἀπερὶ πάντων ἐχούτης οἰκίας καὶ ὁδοῦς ὡς
αἱ πόλεις τῶν θνητῶν, καὶ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ Ἰη-
σοῦς ἔχει ἰδίαν ἀνάκτορον ὅτι τρώγει καὶ πίνει ὡς
ἄνθρωπος, καὶ ὅτι ἔχει ὑπηρέτας φέροντας στολὰς
καὶ δούλους μαύρους οὐλότριχας (ἐγνώριζεν ἄρκ
τοῦτο ἡ K. Beecher-Stowe ὅτε συνέγραψε τὸν
Μπαρμπκ-Θωμᾶν), καὶ ἀναριθμήτους λεγεῶνας Χε-
ρουδαίμ καὶ Σαρφαίμ, καὶ ἄλλων ἀγγέλων.

Κατὰ τοὺς Μορμόνας, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ μεθέ-
ξωσι τῆς μακαριότητος τῆς χιλιετοῦς βασιλείας,
ἥτις δὲν θέλει βρῆθῇ νὰ ἐπιφανῇ, πρέπει νὰ πρά-
ξωσι τρεῖς τινὰ ἀ.—νὰ βαπτισθῶσιν ἐκ νέου. β'. —

Εὐχή μετὰ τὴν βάπτισιν.

ἐκεῖ ὅπου ἐνόμιζον ὅτι ἤθελον εὐρεῖ ζήλοτυπίαν, νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν μορμονικὴν κοινωνίαν καὶ
φθόνον καὶ ἐριδίας. »

Οἱ Μορμόνες, ἡ ὅπως αὐτοὶ ὀνομάζονται, οἱ
ἅγιοι τῶν τελευταίων ἡμερῶν, προσθέτουσι καθ-
ρῶς τὸ δόγμα τῶν Χιλιαστῶν, ἥτοι τῶν προσδο-
κούντων τὴν χιλιετη βασιλείαν ἣν προεῖπεν ἐν τῇ
Ἀποκάλυψι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης. Ἐχουσι δὲ καὶ τινὰ
σχέσιν πρὸς τοὺς Ἀναβαπτιστάς, διότι δοξάζουσιν ὅτι
εἶναι ἀνόσιον τὸ νὰ ἀψιλειῖται τὸ μυστήριον τοῦ
βαπτίσματος εἰς τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν παιδι-
κὴν ἡλικίαν. Βαπτίζουσι δὲ καὶ τοὺς ἀποθανόντας
ἀντὶ νεκρωσίμου ἀκολουθείας. Δοξάζουσι προσέτι ὅτι
ὁ Θεὸς εἶναι ὁγ ὕλικόν, δικαιώμενον ἐν οὐρανοῖς ἐν-

γ'. — νὰ μὴ ἀναγνωρίζωσιν ἄλλην ἐξουσίαν ἐκ-
κλησιαστικὴν καὶ ἀστυκὴν, εἰμὴ τὴν διοικητικὴν
σαν ὑπὸ τοῦ Σμῖθ, καὶ ἀνατεθεῖσαν εἰς ἰδίαν τινα
κλάσιν ἱερωμένων, τὴν ἐκ τῆς τάξεως τοῦ Μελχι-
σιδέκ. Ὅταν αὐξήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, ὁ Θεὸς
θέλει ἀναστήσει τὰς δέκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ, αἱ-
τινες θέλουσιν ἀνεγείρει τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ.
Μεγάλαι μάχαι θέλουσι τότε συγερθεῖν, καθ' ἃς
ἀναδεικθῇσεται τροπικοῦχος ὁ Ἰσραὴλ καὶ ἔσται
μία βασιλεία, ἡ χιλιετής, καθ' ἣν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην
καὶ τὴν Ἀσίαν. . . Ἀμήν.

Ἀλλ' ἴνα φθάσῃ τὸ τεχύτερον ἢ εὐτυχὲς αὕτη

ώρα, πρέπει ν' αναγινώσκωσι συνεχῶς οἱ Μορμόνες; ἀγγραμμά τι ἐπιγραφόμενον *Babylon* τῶν Μορμόνων. Τί δέ ἐστι τὸ βιβλίον τοῦτο; Εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο ἐν ᾧ ἀπέθετο ὁ Θεὸς τὰς οὐρανίους ἀληθείας, εἶναι ἡ Βίβλος, ἀλλ' ἡ Βίβλος ἡ μόνη ἀληθής, ἡ μὴ ἡ θεία. Ἡ καταγωγή τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι περίεργος.

Τὸ 1761 ἔτος, ὃ ἐστι πρὸ μιᾶς περίπου ἐκτονταετηρίδος, ἐγενήθη ἐν Κοννεκτικούτῃ ἄνθρωπος τις ὀνομαζόμενος Spalding. Κρίνομεν περιτὸν νὰ ἐκπλασθῶμεν ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Ὅτε δὲ ἠνδρώθη ἐπεδίδετο εἰς ἀπειραρίθμους ἐργολαβίας ἐμπορικῆς, καθ' ἃς ὁμῶς ἀπέτυχεν. Ἐπὶ τέλους κατεστάθη ἐν πόλει τινὶ παρὰ τὸν Ὀϊὸν ποταμὸν, ὅπου συνέστησε χωνευτήριον καὶ ἐπειδὴ εἶχεν εὐκαιρίαν, συνέταξε μυθιστορίαν περὶ τῶν πρώτων φυλῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἣν ἐπέγραψε χειρόγραφον ἀνακαλυφθεῖν. Ἐλεγε δὲ ὅτι οἱ Ἰνδοὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ κατάγονται ἀπὸ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ διηγείτο τὰς περιπλανήσεις των, ἀπὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐκ τῆς ἀγίας γῆς μέχρι τῆς καθόδου εἰς τὴν Ἀμερικὴν, τὰ δυστυχήματα, τὰς μάχας αὐτῶν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐνῶ δὲ καταγίνατο ὁ Spalding εἰς τὴν σύνταξιν τῆς μυθιστορίας ταύτης, ἅρ' ἣς πρῶτε δόξα μεγάλης ὠφελείας, ἐχρειακόπησε. Τότε ἀνεχώρησεν εἰς Πίτσβουργ γέρον τὸ χειρόγραφόν του. Καὶ ἔδωκε μὲν αὐτὸ τῷ βιβλιοπώλῃ Λαμβδίν, ἀλλ' οὗτος δὲν τὸ ἐδημοσίευσεν. Καὶ ὁ μὲν συγγραφεὺς ἀπέθανεν τὸ 1816 ἔτος ἐν τῇ πόλει Ἀμίτῃ, ὃ δὲ βιβλιοπώλης ἐχρειακόπησε μετὰ τινα ἔτη.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔζη ἐν Πίτσβουργ ἄνθρωπος τις ὀνομαζόμενος Σίδνεϋ-Ρίγδον, ὅστις εἶχε δοκιμάσει πάσας σχεδὸν τὰς τέχνας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἀπλοῦς στοιχειοθέτης, ἔπειτα δὲ γενόμενος μέλος ἐταιρείας τινὸς θρησκευτικῆς ἐξ ἐκείνων αἰτίνες κατακλύζουσι τὴν Ἀμερικὴν, ἀνέλαβε τὸ καθήκον περιφορήτου ἱεροκήρυκος. Βαρυνθεὶς ὁμῶς τὸ ὑπόργημα τοῦτο, κατόκησεν ἐν Πίτσβουργ τῷ 1823, καὶ ἐπεδόθη, ὡς ἐλέγεται, εἰς τὴν μελέτην τῆς Βίβλου. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο τολμηρὸς, ἐπιδέξιος καὶ φιλόδοξος, μετῆρχετο πᾶν δυνατόν καὶ ἀδύνατον ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν του. Ὁ Λαμβδὶν καὶ αὐτὸς συνεδέθησαν τότε διὰ μεγίστης φιλίας. Καὶ λέγεται ὅτι μετὰ τὴν χρεωκοπίαν του ὁ Λαμβδὶν, ἐπιθεωρῶν τὰ χειρόγραφα ὅσα εἶχεν, ἐπὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ νὰ ἀνασκευάσῃ δι' αὐτῶν τὴν περιουσίαν του, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ τοῦ Spalding, καθόσον μάλιστα εἶχεν ἀποθάνει ὁ συγγραφεὺς. Ἐνεχείρισε λοιπὸν αὐτὸ πρὸς τὸν Ρίγδον ἵνα τὸ ἐπιθεωρήσῃ καὶ μετασκευάσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν· ὃ δὲ Ρίγδον ἐνέμισεν καλὸν νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς βιβλίον θρησκευτικόν. Ὁμολογητέον ὅτι τὸ ἐπιχειρήμα ἦν τολμηρόν· νὰ μεταμορφωθῇ μυθιστορία εἰς εὐαγγέλιον! Ἀλλ' ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου ἡ φαντασιοκοπία ἐπιπολάζει, ἡ ἐπιτυχία δὲν ἦτο δύσκολος. Ἐν τούτοις ἀπέθανεν καὶ ὁ Λαμβδὶν, καὶ ὁ Ρίγδον ἔμεινε μόνος κύριος τοῦ χειρογράφου.

Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς Μέντονα, πολίχνιον τοῦ Ὀϊοῦ, συνεκρότησε μικρὰν κοινότητα, εἰς ἣν ἐκήρυττε τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν ἣτις εἶχεν ἀνακαλυφθῇ ἄνωθεν τῷ I. Σμιθ. Ἐκεῖ οἱ δύο πλάναι συνεννοήθησαν, καὶ ἀπεφασίσθη ὅτι ὁ Σμιθ, γνωστὸς ἤδη διὰ τὰς μετὰ τῶν ἐναερίων πνευμάτων σχέσεις του, νὰ θέσῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὸ ἀγγραμμά τοῦ Spalding, καὶ νὰ καθιερώσῃ διὰ τούτου τὴν νέαν θρησκείαν.

Ἰδοὺ πῶς ἐν χώρᾳ ἥς οἱ κάτοικοι κρυφῶνται ὅτι ἔχουσι κατ' ἐξίχιστον νοῦν πρακτικὸν καὶ θετικόν, μίξ μυθιστορία ἐγένετο εὐαγγέλιον!

Τὸ βιβλίον τῶν Μορμόνων ἐδημοσιεύθη τὸ 1830 ἔτος ὑπὸ τὸν τίτλον *Biblos* χρυσῇ ὑπεδέχθησαν δὲ αὐτὸ οἱ Γιάγκοι (*) μετὰ τοσαύτης προθυμίας, ὥστε ἀμιλλὰ συνετέθη τίς ν' ἀναγνώσῃ αὐτὸ πλείοντερον. Ἡ γὰρ ὁμῶς τοῦ Spalding, καινοποιήσασα ἡμᾶς ὅτι τὸ ἔργον ἦτο μυθιστορία γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀπῆται ἀποζημιώσεις ὁμοίας ἀπαιτήσεις ὑπέβλεπε καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ συγγραφέως, προσμαρτυροῦντων πολλῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης, οἵτινες ἐγνωρίζον τὸν δόλον, ὡς καὶ τοῦ συνεταίρου τοῦ ἀποθανόντος. Εἰς μάτην ὁμῶς πάντες οἱ ἀγῶνες! Ἡ φωνὴ αὐτῶν ἦν φωνὴ βοῶντων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀφοῦ μάλιστα εὐπιστὸς τις νεόφυτος, νομίζων ὅτι πράττει ἔργον ἀρεστὸν τῷ Θεῷ, ἐδαπάνησεν ἀδρῶς εἰς ἐκτύπωσιν χιλιάδων ἀντιτύπων.

Ἐν τῇ χρυσῇ ταύτῃ Βίβλῳ ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς·

« Ὅθεν ἰδοὺ ἐγράψαμεν τὰ χρονικὰ ταῦτα κατὰ τὴν γνώσιν ἡμῶν διὰ χαρκατέρων οὐδ' ὀνομαζόμεν *Αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν μετερρύθμισμένην*, καὶ τοὺς ὁποίους ἐλάβομεν μὲν κατὰ παράδοσιν, μετεποίησαμεν δὲ κατὰ τὴν γλῶσσαν ἡμῶν. » Λέγει δὲ ταῦτα ὁ προφήτης Μορμόν. Τὴν μετερρύθμισμένην ταύτην Αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν δὲν ᾔθελε βεβαίως κατορθώσαι ν' ἀναγνώσῃ ὁ Champollion· ὁ Σμιθ ὁμῶς ἦτο θεόπνευστος, καὶ διὰ τοῦτο σοφώτερος τοῦ Γάλλου ἀρχαιολόγου, εἰ καὶ ἀξιοῦσι τινὲς ὅτι ὁ ψευδοπροφήτης ἠγνόει καὶ αὐτὴν τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, τὴν Ἀγγλικήν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη Ἀγγλικὴ μετάφρασις βρύθει σφαλμάτων. Φαίνεται δὲ καὶ αὐτὸς αὐτὸς ὁμολογῶν ὅτι ἡ Βίβλος του δὲν εἶναι ἄμοιρος παραπτωμάτων, διότι ἰδοὺ τί ἀναγινώσκουμεν ἐν τῇ ἀρχῇ· « Καὶ ἤδη ἐὰν εὐρίσκονται σφάλματα εἰσὶν ἐξ ἀνθρώπων. » Τὸ δῶρον τοῦ ὁμιλεῖν πολλὰς γλώσσας (ἀλλὰ ποίως;) δὲν εἶχε μόνος ὁ Σμιθ καὶ οἱ προνομιούχοι ὁπαδοί του, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ Μορμόνες μεγάλοι καὶ μικροί, ἀσθενεῖς καὶ ἰσχυροί. Ὅτε ἦσαν ἐν Ναουβόο, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέβη ἐπὶ τοῦ πλήθους. Καὶ εὐθὺς διασπαρέντες πάντες εἰς τὰς ὁδοὺς, ὠρῶντο

(*) Οὕτως ὀνομάζουσι χλιαστικῶς οἱ Ἀγγλοὶ τοὺς κατοίκους τῶν Ὁμοσπονδίων Πολιτειῶν τοὺς γεννηθέντας ἐκ τῶν πρώτων μεταναστῶν τῆς Ἀγγλίας εἶναι δὲ παραφθορά τῆς λέξεως English, γενομένη ὑπὸ τῶν Μαύρων τῆς Βοργινίας καὶ τῶν Ἰνδῶν.

λέξεις καὶ φράσεις τὰς ὁποίας οὐδ' αὐτοὶ οἱ ὠρυόμενοι ἐνόουν. Εἰς τῶν ἀποστατησάντων ἀπὸ τῆς Μορμονικῆς ἐκκλησίης ἐνεθυμεῖτο φράσιν τινὰ ἐξεληθούσαν τῶν χειλέων τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ προφήτου, τὴν ὁποίαν διακονῶσε πρὸς τινὰ περιηγητὴν Γερμανόν. Ἰδοὺ αὕτη· « Ἄκ μὲν, ὦ σὴν, ὦ μὲν, ἄ νὲ κανὲ κόμινε ἐν Χόλε γόστε, ἐν ἐσάκ μίλκεα, Γερμεία, Ἐξεκέλ, Νερί, Αερί, Saint-John. » Εἰσι τῶντα αἰγυπτιακὰ μεταρρυθμισμένα· ἀγνοοῦμεν τοῦτο μόνον γινώσκουμεν ὅτι ἡ κωμωδία αὕτη τῆς ἐμπνεύσεως δὲν διήρκεσεν ὀλίγας ὥρας, ἀλλὰ μῆνας ὁλοκλήρους. Καὶ τὸ παραδοξώτερον, οἱ γρίφοι οὗτοι δὲν ἐλέγοντο μόνον εἰς τὰς θρησκευτικὰς συνελεύσεις, ἀλλὰ τοὺς μεταχειρίζοντο καὶ κατὰ τὰς ἀπλουστέρης κοινωνικῆς ὑποθέσεις. Ἐνεκα τῆς μηχανικῆς ταύτης τῶν Μορμόνων τάττομεν τὴν αἵρεσιν αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῦ γαλοῦν, καὶ πρὸ τῆς τῶν κουακέρων ἡτρεμουλιάριδος, οἵτινες τρέμουσιν ὅσον ἔστι πλειότερον ὅταν προσεύχωνται, νομίζοντες ὅτι ὑποδεικνύουσιν οὕτω χαρὰν διότι ἐνίκησαν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ πρὸ τῆς τῶν Μορμονικῶν δοξαζόντων ὅτι δυσχεστεῖσι τὸν Θεὸν ἐὰν φέρωσι πόρπας εἰς τὰ ὑποδήματα ἢ θυλάκια εἰς τὸ ἐνδυμάτων, καὶ πρὸ τῶν πλητητῶν (Jumpers) οἵτινες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν μασσῶσι τὰς ῥάβδους τῶν, καὶ νιαουρίζουσιν!

Οἱ Μορμόνες ἀπέκτησαν τινὰς προσηλύτους καὶ ἐν Γαλλίᾳ, μεταφράσαντες γαλλιστὶ τὴν βίβλον αὐτῶν, καὶ ἐκδίδοντες ἐν Παρισίοις καὶ ἐρημερίδα ἐπιγραφομένην· « Ὁ ἀσὴρ τῆς Δεζιρέ, ἡ ὄργανος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν Ἀγίων τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Διὰ τῆς ἐρημερίδος ταύτης προτρέπονται οἱ Γάλλοι, ἢ ὡς αὐτοὶ τοὺς ὀνομάζουσιν, οἱ υἱοὶ τοῦ Βρέντου, νὰ ἐγκαταλείπωσι τὴν κατηραμένην Βαβυλῶνα, τὴν μεγάλην μοιχαλίδαν, καὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Νέαν Ἱερουσαλὴμ.

Τὸ βιβλίον τῶν Μορμόνων, ἀπαχρώντως ὀγκώδες, φέρει τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἐν τῇ Γαλλικῇ μεταφράσει· αὐτῇ γὰρ γραφείσα τῇ χειρὶ τοῦ Μορμόνος, ἐπὶ τῶν πλακῶν τῶν ληρθευσῶν ἐκ τῶν πλακῶν τοῦ Νερί. Μεταφρασθεῖσα ἀγγλιστὶ ὑπὸ Ἰ. Σμιθ, ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ δὲ μεθερμηνευθεῖσα γαλλιστὶ ὑπὸ Ἰ. Τάυλορ καὶ Ε. Βόλτον. Ὁ Νερί· οὗτος ἦν προφήτης ὅστις ἦλθεν ἐξ Ἰουδαίας εἰς τὸν νέον κόσμον μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὧν εἷς ἦτο καὶ ὁ Λαμάν, ἐπὶ τῆς βασιλείας Σεδεκία. Εὗρε δὲ ἐνταῦθα ἐρείπια μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν ἀρχαίου λαοῦ. Μετὰ τὴν διασκόρπισιν τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς πυργωποιίας Βαβυλῶνος, οἰκογένειά τις, ἡ τοῦ Ζαρέδ, ἐλθούσα κατὰ προσταγὴν τούτου εἰς τὸν νέον κόσμον, ἐγένετο ἀρχηγὸς λαοῦ, οὗτος τὴν ἱστορίαν ἔγραψεν ὁ προφήτης Ἐθέρ. Ὁ Νερί· εὐρίων τὰ χρονικὰ ταῦτα, ἐξηκολούθησε τὴν ἱστορίαν· ἐγένετο δὲ καὶ οὗτος ἀρχηγὸς φυλῆς πολυπλήθους, τῆς τῶν Νερίτων, φυλῆς εὐσεβοῦς, φιλοπόρου καὶ εἰρηνικῆς, κατὰ πολλὰ διαφόρου τῆς τῶν Λαμανιτῶν, λαοῦ δυσειδοῦς καὶ ἀχρείου, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ὀργισθεὶς ἐτιμώρησε μεταβαλὼν ἀπὸ λευκοῦ Μορμόνων.

εἰς μαῦρον. Καὶ ἐνταῦθεν ἡ πρώτη ἀρχὴ τῶν Μαμόρων. Ἐπειδὴ δὲ μετενόησαν μετὰ ταῦτα, ὁ Θεὸς ἀπέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ πρῶτον χροῶμα. Μετ' ὀλίγον ὅμως καὶ οἱ Νερίται αὐτοὶ κατέλειπον τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου· ἀλλ' ἡ ἱστορία δὲν λέγει εἰ καὶ αὐτοὶ ἐτιμωρήθησαν ὅπως καὶ οἱ Λαμανίται. Οἱ Νερίται, ἐγκατασταθέντες μετὰ καιρὸν πρὸς ἄρκτον, ἐγένοντο πολέμιοι τῶν πρὸς μεσημβρίαν Λαμανιτῶν, καὶ συνεκρότησαν μάχην χαλεπωτάτην παρὰ τὸν ἰσθμὸν τὸν καλούμενον σήμερον τοῦ Λαμαίου· ἡ δὲ μάχη διήρκεσε πολλὰς ἡμέρας, καὶ ἡ σφαγὴ ὑπῆρξε τοσοῦτον τρομερὰ, ὥστε δὲν ἐπέζησεν εἰμὴ εἰς μόνον, ὁ προφήτης Μορμόν, ὅστις ἐξήκολούθησε τὰ χρονικὰ τοῦ Νερί. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτο μόνος καὶ ἐπτενοχωρεῖτο εἰς ἄκρον, ἀνελήθη ἐν δόξῃ ἀπὸ τῆς γῆς, ἀπὸ πρῶτον ἐκρύβαν ἐντὸς τῶν σπλάγχχνων αὐτῆς τὰ πολύτιμα χρονικὰ του, ἅτινα ἐ-

Ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ τῶν Μορμόνων.

μαλλε νὰ ἀνακαλύψῃ, ὁ Σμιθ ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, κατὰ τὰς προφητείας, δηλαδὴ τὴν δεκάτην ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα.

Κατὰ τὸ βιβλίον τῶν Μορμόνων, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ κηδόμενος τοῦ πλάσματος αὐτοῦ, ἐρρόντισε διὰ προφητειῶν καὶ φθερῶν σημείων νὰ φέρῃ εἰς μετάνοιαν τοὺς Λαμανίτας καὶ Νερίτας· ἀλλ' ἡ καρδία τούτων ἐσκληρύνθη καὶ ἐπωρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, καὶ ἐλιθοδόλησαν μάλιστα πολλοὺς τῶν προφητῶν.

Τοιαῦτα ἐν γένει γαλοῖα καὶ παράλογα περιέχει ἡ Βίβλος τῶν Μορμόνων· ὁ Θεὸς αὐτῶν καταβιβάνει συχνότατα εἰς τὴν γῆν καὶ διὰ τὰ εὐτελέστερα πράγματα· καθήμενος δὲ ἐντὸς νεφελῶν συνδιαλέγεται ἐπὶ μακρὸν μετὰ τῶν φιλητάτων αὐτοῦ Μορμόνων.

Ἡ συγκυτάδωσις αὐτῇ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν Μορμονικὴν φυλὴν, ἀνακλῆει εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν ὀπτασίαν ἣν εἶδεν ὁ Σουθεμπόργ ἐν Λονδίῳ τὸ 1743 ἔτος. Ἐνῶ ὁ κύριος οὗτος ἐγεύετο, ὁ Θεὸς ἐπιφανεῖς αἴφνης ἐν μέσῳ νεφέλης φωτοδύλου καὶ λαμπρᾶς, εἶπεν αὐτῷ Τίς ἄρα δύναται νῦν μαντεύσῃ τί εἶπε ; ὁ Σουθεμπόργ, μὴ τρώγεις τόσον πολὺ ! »

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—οοο—

ΚΡΙΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ.

(Συνέχεια. Ἰδε ἀριθ. πρὶ.)

Β'.

ΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ.

—•••••

Ὁ ἡθολόγος Λασκαράτος ἀνατέμνων διὰ τῆς ὀξυνοίας του τὴν Κεφαλληνικὴν κοινωνίαν, εὐρίσκει πρώτας πληγὰς ἀνιάτους καὶ θανασίμους τὰ παρὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Κεφαλλήνων πραττόμενα. Ἐξ αὐτῶν διακρίνει, ὅτι ὁ γάμος, ὡς γίνεται ἐν τῇ νήσῳ του, εἶναι κερδοσκοπία προχρηματομενὴ μεταξὺ γαμβροῦ καὶ πατρὸς τῆς ὑπανδρευομένης, ἥτις ἀγνοεῖ τὴν ἑαυτῆς τύχην. Ὅτι κάλλιον πρὸς τὴν παγίωσιν τῆς συζύγου συνέτειναν ἢ ἐκ νεκρᾶς ἡλικίας συναναστροφὴ καὶ συντυχία τοῦ θήλεως μετὰ τοῦ ἄρσενος, ὅπως προχθῇ ὁ ἔρως ὁ συνδέων τὰς καρδίαις ἀμφοτέρων. Ὅτι ὁ νυμφευόμενος σύζυγος οὐδόλως ἐκτιμᾷ καὶ ἐξισώνει τὴν σύζυγον ὁμοίως ἑαυτῷ, ἀλλὰ πάντοτε ὑπόδουλον καὶ ἀναξίαν τῆς οἰκείας ἐμπιστοσύνης ἔχει. Ὅτι κακὴ κουροτροφία παρέχεται ἐκ μέρους τῆς μητρὸς εἰς τὰ τέκνα, ζημιώδης οὐ μόνον τῷ πνεύματι τῶν παιδίων ἀλλὰ καὶ τῷ σώματι. Ὅτι οὐδόλως ἐπιμαλοῦνται καὶ ἀγωγοῦνται τὰ θήλας ὑπὸ τῶν γεννητόρων, οἵτινες μάλιστα δυσανασχετοῦσιν, ὡς αἰετὶς τίκτεται θῆλυ, ὡς ἐπαχθὲς φορτίον πεμπόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. Ὅτι τέλος ἀπειρία ὑπηρετῶν ἀπίστων καὶ ὀκνηρῶν καταμαστιζεῖ τὰς οἰκίας, ἐν αἷς διαμένοντες οὗτοι ἐπιτρυφούντες τὸν δλεθρον.

Καὶ ὅτι μὲν τινὰ τούτων, οἷα ἡ κακὴ κουροτροφία, ἡ μὴ ἐξίσου ἐκτίμησις τῶν συζύγων καὶ ἡ ἀπειρία ὑπηρετῶν εἶναι ἐλλείψεις τῆς κοινωνίας, οὐδεὶς ἀμφισβᾷ. Κατακρίνει ὅμως, ἢ κατὰ μᾶλλον ἀποχρῶσαν φράσιν ἀδικεῖ ἐκ περιστοῦ τὴν οἰκίαν πατρίδα ὁ Κ. Λασκαράτος, χλευάζων ὡς κακοβούλους προδιαθέσεις τῶν συμπολιτῶν τοιαύτας ἐλλείψεις καὶ τοὺς ἄλλους περὶ οἰκογενείας θεσμούς. Διότι ἐπαξιοῦται τὰ ἐξ ἀγνοσίας πραττόμενα κατα-

δικῶν καὶ βασανιστηρίων, οἷα τὰ ἀποκρύφως πραττόμενα κακουργήματα ἐν Περσίοις καὶ Λονδίῳ. Οὐδόλως δὲ διαλογίζεται, ὅτι τοιαῦται ἔξεις καὶ θεσμοὶ διαμένουσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ὅτι αἱ διαδιδόμεναι γνώσεις καὶ ἡ κοινωνικὴ πρόοδος μετ' ὀλίγον θέλει ἐξαλείφει, εἴτε κακὴν καθάπτεται τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Μικρὰ ἐποπτεία εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν, ὀλίγη ἔρευνα εἰς τὰ ἔθνη τῶν οἰκούντων οὐ μόνον τὰς μικροπόλεις, ἀλλὰ καὶ τὰς μεγαλοπόλεις ἐνθα ὁ πολιτισμὸς ἀκμάζει, ὀξυδερκῆς θεωρεῖα εἰς ὅλας τὰς κλάσεις τοῦ κοινωνικοῦ σώματος τῶν μεγάλων χριστιανικῶν βασιλειῶν ἀρκούντως θέλει μᾶς δεῖξωσιν, ὅτι τὰ διασυρόμενα ὑπὸ Λασκαράτου περὶ γάμου καὶ οἰκογενείας ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπάρχουσι καὶ γίνονται οὐ μόνον ἐν τῇ πατρίδι ἐκείνου ἢ τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ διαδοσυσμένη Ἑρώπῃ.

Δὲν εὐτυχίσκαμεν ποτὲ νὰ ἀποδημήσωμεν ἐκ τῆς νήσου ἡμῶν καὶ περιέλθομεν, ὡς ἐκεῖνος, τὴν Ἰταλίαν ἢ τὴν Γαλλίαν ἢ τὴν Γερμανίαν, ἵνα καὶ αὐτοφεί περιεργασθῶμεν τὰ ἐπὶ γαμικῆς συζυγίας καὶ οἰκογενείας καθ' ὅλας τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν ἐκεῖνων ἐργαζόμενα. Ἐξ ὧν ὁμοῦς ἀνέγνωμεν, εἴτε ἐν περιηγητικοῖς συγγράμμασιν, εἴτε ἐν φιλοσοφικοῖς, δι' ὧν ἐξιχνιάζονται καὶ ἐπικρίνονται αἱ συνήθειαι καὶ διαθέσεις τῶν λαῶν ἐκεῖνων, εἴτε εἰς ἐφημερίδας διακλημβανούσας ἀνέκδοτα, οὕτως εἰπαῖν, ἢ ἀστείαι δημοσίων καὶ ἰδιωτῶν παρὰ τοῖς ἔθνεσιν ἐκεῖνοις, βλέπομεν ὅτι τὰ πραττόμενα περὶ προικὸς τοῦ γάμου ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἢ κάλλιον ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι (ὡς τοιαῦται Κεφαλληνικαὶ ἔξεις κοινωναὶ εἰσὶ παρ' ἀπάσῃ τῇ Ἑλληνικῇ φυλῇ), γίνονται τὰ αὐτὰ ἀκαλύτως, καὶ νομιμοποιοῦνται, μῆτε νόμου μῆτε ἠθικῆς προσκρουόντων τῇ συντελέσει. Διότι οὐ μόνον ἀνευ τινὸς εἰδήσεως ἢ συναναστροφῆς τοῦ ὑπανδρευθεσομένου πρὸς τὴν νυμφευθεσομένην ὁ γάμος καὶ ἡ προῖξ μεταξὺ τῶν γονέων ἢ τοῦ γαμβροῦ καὶ τοῦ γεννήτορος προχρηματομενται, ἀλλὰ καὶ καταστήματα γαμβρίων ἔχουσιν, ἐνθα συμβιβάζεται ἡ προῖξ καὶ μεσῇται ὁ γάμος ἀμοιβόμενοι μὲ τόκον κατ' ἀναλογίαν τῆς προικὸς ὑπάρχουσι, καὶ ἀγγελίαι τυπώνονται εἰς τὰς ἀγγελικὰς ὁδοὺς ἐφημερίδας, δι' ὧν ὁ βουλούμενος νὰ νυμφευθῇ ἢ νὰ νυμφεύσῃ τὴν κόρην προκηρύττει τὸ πρὸς τῆς προικὸς, καὶ ἐκφέρει τοὺς χαρακτήρας ἢ ἐλαττώματα τῶν νυμφίων, καὶ παρίστησι τὸ ἔθνος ὃ ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν συζυγίαν. Ἐκ τούτων πασιδῆλον ὅπόσον συμβάλλεται ἡ κερδοσκοπία μεταξὺ τῶν προχρηματομενῶν τὸν γάμον παρ' ἐκείνοις τοῖς πολιτισμένοις ἔθνεσιν, ὧν τὸν βίον προσφέρει ὑπόδειγμα εὐτυχίας τοῖς συμπολίταις ὁ Κύριος Λασκαράτος. Καὶ ἐὰν τοιαῦται αἱ διαπραγματεύσεις καὶ μεσιτεῖαι ἐκείσε, τί μικρότερον ἐὰν ἐξ ἀνάγκης ἐν Κεφαλληνίᾳ, γυνή τις, ἢ ἐντιμὸς πολίτης, ἢ χρηστὸς ἱερεὺς (ὃ παρέλειψεν ὁ Κύριος Λασκαράτος ἐν τῇ χλευαστικῇ συγγραφῇ), ἀνευ τινὸς φιλοκαρδείας ἢ ἀμοιβῆς, ἀλλὰ διὰ φιλότιμον πρὸς τὸ